

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРКАСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО**

ТЕОРІЯ СОЦІАЛЬНОГО УПРАВЛІННЯ

Навчальна програма

Черкаси 2007

УДК 60.80 p30
ББК 316(073)

Рецензенти:

Марченко О.В. – доктор філософських наук, професор
Нікітіна Т.В. – кандидат соціологічних наук, доцент

Теорія соціального управління: Навчальна програма /Розробник; Видриган М.В. –
Черкаси: Вид. відділ ЧНУ імені Богдана Хмельницького, 2007 – 7 с./

Рекомендовано до друку Вченою радою Черкаського національного
університету імені Богдана Хмельницького
(протокол № 8 від 27 березня 2007 року)

© Черкаський національний університет, 2007 .

Структура програми навчальної дисципліни „Теорія соціального управління”

I. Опис предмета навчальної дисципліни

Курс: Підготовка (бакалаврів)	Напрямок, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчального курсу
Кількість кредитів ECTS: 1 Модуль: 1 (навчальний проект, індивідуальне навчально-дослідне завдання; доповідь). Змістових модулів: 1 Загальна кількість годин: 54 Тижневих годин: 2	Шифр та назва напрямку: 0302 – журналістика; Шифр та назва спеціальності: 7.030201 Видавнича справа та редагування; Освітньо-кваліфікаційний рівень: спеціаліст	Обов'язковий Рік підготовки: 5 семестр: 9 Лекції: 14 год. Семінари: 14 год. Самостійна робота: 26 год. Вид підсумкового контролю: залік

II. Пояснювальна записка

Соціальне управління виокремлюється з наявних трьох класів управління – управління соціальними, технічними і біологічними системами. Теорія соціального управління – це комплексна система знань, яка використовуючи різноманітні методи соціально-гуманітарних наук, теорії систем, кібернетики тощо, вивчає і розробляє шляхи комплексного застосування способів впливу на людей у соціальних процесах.

Виходячи з того, що керувати означає передбачати, розпоряджатися, організувати, координувати і контролювати, – головними цілями навчального курсу „Теорія соціального управління” є допомога студентам:

- засвоїти теоретичні положення і основоположні принципи цієї науки;
- вивчити особливості її предмету, структури, функції та місця серед інших наук.

У результаті вивчення курсу студенти повинні знати:

- що є предметом та об'єктом теорії соціального управління;
- основні поняття та категорії цієї науки;

- проблеми, закони, принципи та методи соціального управління;
- систему соціального управління, зміст і організацію процесів управління;
- стилі соціального управління;
- основи соціального програмування, прогнозування, проектування та планування.

За допомогою отриманих знань студенти повинні уміти:

- користуватися методологією соціального управління;
- застосувати на практиці прийоми і засоби наукового управління соціальними системами, окремими соціальними суб'єктами;
- володіти методикою складання соціальних програм, прогнозів, проектів і планів управління.

Теорія соціального управління як інтегрована наукова дисципліна повинна вивчатися після засвоєна студентами навчальних курсів з філософії, соціології, політології, історії, економічної теорії, педагогіки і психології.

Методи навчання: інформаційно-продуктивний, продуктивно-пізнавальний, репродуктивний, дослідницький пошуковий.

Методи оцінювання: за результатами семінарів; практичних робіт; модульної контрольної роботи, заліку.

Методичне забезпечення: навчальна програма; робоча програма; конспекти лекцій, наукові монографії і статті; підручники та посібники.

Ресурси: наукова бібліотека ЧНУ, обласна наукова бібліотека ім. Т.Г. Шевченка,

Інтернет-електронні адреси:

www.nbuu.gov.ua

www.library.edu-ua.net

www.library.univ.hiev.ua

III. Змістовий модуль

Тема 1. Теорія соціального управління як наука

Рівні знань сучасної науки управління. Основні поняття управлінської теорії: влада, панування, керівництво, адміністрування, управління, менеджмент. Поняття

соціальна система. Об'єкт теорії соціального управління. Предмет вивчення теорії соціального управління.

Тема 2. Еволюція теорії соціального управління

Основні поворотні моменти в теорії і практиці соціального управління: релігійне, адміністративне управління; індустріальний, бюрократичний менеджмент; менеджерська революція. Теорія держави давнього світу: праці Платона і Арістотеля про управління державою; теорія коловороту державних форма Політія; теорія соціальної побудови Конфуція; принципи соціального управління Сима Цяня. Філософія соціального управління Н. Макіавеллі. Соціологія влади М. Вебера. Соціальна психологія світобудови К. Ясперса.

Тема 3. Принципи і методи управління.

Основні підходи до проблем управління. Типи відносин соціального управління. Закони соціального управління. Методи менеджменту: економічні, організаційно-адміністративні, соціальні, психологічні.

Тема 4. Система соціального управління

Механізм управління. Об'єкти соціального управління. Функції соціального управління. Аналіз управлінських функцій. Організаційна структура: ланки і ступені управління; типи організаційних структур; критерії раціональної структури управління. Кадри управління: керівники, спеціалісти, технічні виконавці. Норма управління. Неформальна організаційна структура.

Тема 5. Зміст і організація процесів управління

Поняття процесу управління. Зміст процесу управління. Властивості процесу управління. Види процесів управління. Організація процесу управління. Технологія і техніка менеджменту. Ефективність соціального управління.

Тема 6. Стили соціального управління

Основні характеристики організації: мета, персонал, влада, культура організації, матеріальні і фінансові ресурси. Полярні стилі керівництва. Типологія стилів: патріархальний, харизматичний, автократичний, бюрократичний, анархічний, ліберальний, демократичний. Маніпулятивні стилі керівництва. Фактори, які визначають стилі управління. Теорія ситуативного управління.

Тема 7. Соціальне програмування і прогнозування в управлінні

Програма соціального розвитку як основний документ діяльності конкретної соціальної системи. Методика розробки програми соціального розвитку: визначення перспективи; складання системи практичних заходів і контролю за їх реалізацією; перевірка і оцінка роботи. Поняття соціальне прогнозування. Методика соціального прогнозування. Роль та значення соціального прогнозування у розробці програми соціального розвитку.

Тема 8. Соціальне проектування в управлінні

Поняття соціальне проектування. Об'єкти проектування. Наукові методи проектування. Процес соціального проектування. Керівництво соціальними проектами.

Тема 9. Соціальне планування в управлінні

Поняття соціальне планування. Рівні соціального планування. Методи соціального планування. Соціальні показники, соціальні нормативи, соціальний паспорт як функціональні елементи соціального плану. Контроль за виконання плану.

ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Вейлл П. Искусство менеджменту: Пер. с англ. – М., 1993.
2. Гаєвський Б. А. Основи науки управління: Навч. пос. – К.: МАУП, 1998. – 111 с.

3. Горохов Б. Прогнозирование: краткое методологическое руководство //Проблемы теории и практики управления. – 1995. – № 1
4. Котляров И. В. Теоретические основы социального проектирования. – Минск, 1989.
5. Кравченко А. И. Управленческие революции //Соц. Труд. – 1991. - №1
6. Маскон М. Х., Альберт М., Хедоури Ф. Основы менеджмента: Пер. с англ. – М., 1993.
7. Матвієнко В. Я. Прогностика: Навч. пос. – К., 2000. – 484 с.
8. Прогнозное социальное проектирование. – М.: Наука, 1986. – 255 с.
9. Слепенков И. М., Аверин Ю. П. Основы теории управления. – М., 1990. – 301 с.
10. Щекин Г. В. Социальная теория и кадровая политика: Моногр. – К., МАУП, 2000. – 676 с.

Додаткова

1. Арістотель. Політика. – К.: Основи, 2000. – 239с.
2. Блей Р. Р., Мутон Дж. С. Научные методы управления; пер. с англ. – К., 1992
3. Вебер М. Избранное. Образ общества: Пер. с нем. – М., 1994
4. Вебер М. Избранные произведения: Пер. с нем. – М., 1990
5. Макиавелли Н. Государь: Пер. с ит. – М., 1990
6. Платон. Государство. Законы. Политик /Предисл. Е.И. Темнова. – М.: Мысль, 1998
7. Управление – это наука и искусство / А. Файоль и др. – М., 1992
8. Файлмер Р. Энциклопедия современного управления: В 5ч. – М., 1992
9. Ясперс К. Смысл и назначения истории: пер. с нем. – М., 1991